

Budeme-li u matematiky na úrovni žáka kontrolovat socioekonomické zázemí a navíc ještě zvládnutí počátečních početních úkolů, zůstane mezi školami nevysvětleno 6 % rozdílů. V tomto případě připadají na jednotkové změny indexů změny ve výsledku o 16 bodů v případě socioekonomického zázemí a o dalších 9 bodů v případě zvládnutí počátečních početních úkolů.

Ve společných datech TIMSS a PIRLS jsme se na výsledky českých žáků pokusili podívat také podle toho, jak žáci vnímají zájem rodičů o dění ve škole, o situaci ve škole, o přístup učitelů a o probíranou látku. A to prostřednictvím konkrétních dotazníkových položek (tvrzení) z vybraných otázek. Jako první byly prostřednictvím kvartilů analyzovány rozdíly ve výsledcích žáků v matematice, v přírodovědě a ve čtení s ohledem na rozložení odpovědí žáků na otázku zjišťující míru souhlasu s tvrzením „Do školy chodím rád/a“.

Jak naznačuje tabulka 2.4, je možné částečně sledovat souvislost v tom smyslu, že čím více se žáci „posouvali“ od nesouhlasného k souhlasnému pohledu, tím vyšší průměrný výsledek měli v matematice v rámci jednotlivých kvartilů, ale s ohledem na hodnoty chyb není možné celkově hovořit o statisticky významných rozdílech. A také s ohledem na kvartilové hodnoty není možné doložit jednoznačný růst pro odpověď *rozhodně souhlasím* (pokles oproti hodnotám u odpovědi *spíše souhlasím*).

	25. percentil	S.E.	50. percentil	S.E.	75. percentil	S.E.
Rozhodně souhlasím	447	7,0	505	8,3	554	6,0
Spíše souhlasím	474	3,7	522	3,1	565	2,3
Spíše nesouhlasím	468	8,2	514	3,2	560	3,9
Rozhodně nesouhlasím	453	5,9	502	8,0	546	6,0

Tab. 2.4 Hodnoty kvartilů v matematice k tvrzení „Do školy chodím rád/a“

Analogicky jsme analyzovali souvislost odpovědí na toto tvrzení vzhledem k výsledkům v přírodovědě a ve čtení. Situace je stejná jako v případě matematiky. Nejistili jsme statisticky významné rozdíly ani jednoznačný rostoucí trend (vyšší míra souhlasu, vyšší průměrný výsledek).

Druhé tvrzení, které bylo ve vztahu k výsledkům v matematice, v přírodovědě a ve čtení analyzováno, se také týkalo pocitu ve škole („Mám pocit, že jsem ve škole dobře zapadl/a“). Ani v tomto případě nebyl zjištěn statisticky významný a jednoznačný vztah.

Dalším aspektem, který jsme analyzovali, byla zkušenost žáků s šikanou. Ačkoli nelze hovořit o statisticky významném vztahu, považujeme za důležité zmínit, že se jedná o problematiku, kterou nelze podceňovat. Jistý náznak skutečnosti, že žáci, kteří mají se šikanou nejčastější zkušenost, dosahují slabších výsledků, ilustruje tabulka 2.5. Ta dokumentuje jedno ze šesti tvrzení obsažených v otázce

	25. percentil	S.E.	50. percentil	S.E.	75. percentil	S.E.
Nejméně jednou za týden	413	23,0	481	10,6	536	18,7
Jednou nebo dvakrát za měsíc	453	5,3	508	12,0	554	7,0
Několikrát za rok	479	7,7	522	6,6	566	2,8
Nikdy	464	3,3	513	2,9	560	2,1

Tab. 2.5 Hodnoty kvartilů v matematice k tvrzení „Spolužáci mě nutili dělat něco, co jsem nechtěl/a“